

Αίτημα

Προς:

1. Εθνική Μετεωρολογική Υπηρεσία
2. Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών.
3. Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας

Κοιν. : Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθήνας, τμήμα επιστήμης Φυτικής παραγωγής

Το χωριό μας είναι το Ελαιοχώρι Αρκαδίας. Πήρε το όνομά του από την παραγωγή ελαιολάδου. Το προηγούμενο όνομα (Μάσκλινα) ήταν επίσης δηλωτικό της παραγωγής ελαιολάδου ως βασικού προϊόντος. Ο κύριος ελαιώνας του είναι το Σαμόνι ο οποίος αναφέρεται από τον Ανδρέα Καρκαβίτσα το 1897 με την παρατήρηση ότι «εδώ οι άνθρωποι δεν πεινούν όπως αλλαχού». Τα τελευταία χρόνια έχει παρατηρηθεί δραματική μείωση της παραγωγής, η οποία έφθανε κάποτε τους 400 τόνους λάδι. Το παραγόμενο λάδι σήμερα δεν υπερβαίνει τους 15 τόνους (από 110.000 δένδρα) ενώ έχει εμφανιστεί και ολική ακαρπία. Αντίστοιχα φαινόμενα έχουν εμφανιστεί και στα διπλανά χωριά Αχλαδόκαμπο και Ανδρίτσα*.

Η κλιματική αλλαγή είναι ο ισχυρός παράγοντας στον οποίο αποδίδονται συνήθως οι αλλαγές στην παραγωγή. Συγκεκριμένα, σε πολλές μελέτες αναφέρεται ότι για να γίνει διαφοροποίηση των οφθαλμών της ελιάς από βλαστικούς σε ανθοφόρους, πρέπει η θερμοκρασία τους πρώτους μήνες του έτους να είναι για πολλές μέρες κάτω από ένα όριο που εξαρτάται από την ποικιλία της ελιάς. Στη συνέχεια, αν ικανοποιηθεί αυτή η συνθήκη, για να είναι γόνιμα τα άνθη πρέπει να υπάρχει αρκετή υγρασία στο έδαφος και στον αέρα. Τέλος για να γίνει καρπόδεση πρέπει η θερμοκρασία να είναι κάτω από ένα όριο και η σχετική υγρασία αρκετά ψηλή. Ενδεικτικά, αναφέρω το πιο κάτω άρθρο, όπου τονίζεται ότι η θερμοκρασία είναι κρίσιμος παράγοντας της ελαιοπαραγωγής. Η άνοδος της θερμοκρασίας και η μείωση της σχετικής υγρασίας αποδίδεται στην κλιματική αλλαγή.

<https://www.ypaithros.gr/akarpia-elaiodentra/>

Πρόσφατα ήλθε στο φως της δημοσιότητας μέσα από αντιπαραθέσεις, μία μελέτη του Harvard σχετικά με την αύξηση της θερμοκρασίας που ενδέχεται να προκαλέσουν οι ανεμογεννήτριες αν εγκατασταθούν σε μεγάλο αριθμό:

<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S254243511830446X>

Η αντιπαραθεση αφορούσε την ακρίβεια και τα συμπεράσματα της πρόβλεψης. Δεν άγγιξε μία εξαιρετικά κρίσιμη για τα Ελληνικά δεδομένα παράθεση μετρήσεων από εγκαταστάσεις αιολικών πάρκων. Στην 9^η σελίδα της μελέτης υπάρχει πίνακας με μετρήσεις είτε από δορυφόρο είτε επί του πεδίου. Οι μετρήσεις κάλυπταν αρκετά έτη. Σε όλες τις περιπτώσεις η αύξηση της θερμοκρασίας ήταν σημαντική, έφθανε τους 2^ο C και εκτεινόταν έως 10 χιλιόμετρα από τις ανεμογεννήτριες, κατάντη του πνέοντος ανέμου. Σχετικό:

<https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S1364032112004455>

Από όλα τα δεδομένα μέχρι τώρα προκύπτει ακόμη ότι η μείωση της σχετικής υγρασίας είναι αισθητή στα κατάντη.

Πιστεύουμε ότι στην περιοχή μας η επίδραση των ανεμογεννητριών είναι πιά ισχυρή, λόγω της μεγάλης υψομετρικής διαφοράς των ελαιώνων από τα αιολικά πάρκα. Οι μετρήσεις στο Αμερικάνικο έδαφος αφορούν κατά κύριο λόγο επίπεδες περιοχές και όχι με έντονο ανάγλυφο όπως της περιοχής μας. Τα αιολικά πάρκα ουσιαστικά υψώνουν την κορυφογραμμή. Έτσι, τα ορογραφικά νέφη αδειάζουν πιο πολύ από πριν στην

ομβροπλευρά και αυξάνεται η θερμοκρασία στην ομβροσκιά (διαφορά υγρής- ξηρής θερμοβαθμίδας), όταν βρέχει, ενώ ταυτόχρονα μειώνεται η σχετική υγρασία.

Δεν γνωρίζουμε αν υπάρχουν αντίστοιχες μελέτες για το Ελληνικό έδαφος. Επίσης δεν γνωρίζουμε αν στην περιβαλλοντική μελέτη που συνοδεύει την άδεια εγκατάστασης περιλαμβάνεται η επίδραση στο κλίμα. Στην περιοχή ετοιμάζεται να μπουν και άλλες ανεμογεννήτριες. Ο ορίζοντας θα καλυφθεί σε μεγάλο βαθμό. Δυστυχώς, δεν υπάρχουν ούτε μετεωρολογικοί σταθμοί στην περιοχή μας. Αδυνατούμε να καταλάβουμε γιατί είναι ακάλυπτη από σταθμούς τόσο μεγάλη έκταση. Είμαστε σε ευθεία γραμμή μεταξύ Δημητσάνας και Σπετσών, δύο μέρη με τεράστια διαφορά βροχοπτώσεων, και δεν μπορούμε να ξέρουμε τι συμβαίνει στην περιοχή μας.

Σας παρακαλούμε:

1) Να γίνει εγκατάσταση μετεωρολογικών σταθμών.

2) Να γίνουν μετρήσεις επί του πεδίου και από δορυφόρο. Ακόμη καλύτερα να γίνουν μετρήσεις υπό βροχή με τις ανεμογεννήτριες εντός, και εκτός λειτουργίας.

3) Να μας δοθούν πληροφορίες, αν υπάρχουν, σχετικά με την επίδραση των αιολικών στο τοπικό κλίμα. Επίσης πληροφορίες για πιθανές μελέτες στις εγκρίσεις εγκατάστασης αιολικών.

Ευχαριστούμε πολύ.

*Τα 3 χωριά ευρίσκονται ανατολικά του Παρθενίου όρους (1200μ). Ο Χτενιάς (1400μ) είναι βόρεια του Αχλαδοκάμπου και είναι συνέχεια της οροσειράς Χελμός - Ντουρντουβάνα - Σαιτάς - Ολίγυρτος – Αρμενιά - Αρτεμίσιο η οποία χωρίζει την Πελοπόννησο σε 2 κλιματικές ζώνες όσον αφορά τις βροχές. Ο επικρατών άνεμος σε επίπεδο εδάφους είναι ο Δυτικός, σφοδρός καταβατικός με κατά καιρούς θυελλώδεις εξάρσεις ανά 2-3 λεπτά. Νομίζω ότι η σφοδρότητα του καταβατικού οφείλεται στο ότι η περιοχή λόγω του πιο πάνω ορεινού σχηματισμού αποτελεί δίοδο διαφυγής του δυτικού ανέμου.

Παραθέτουμε παρατηρήσεις - ενδείξεις ότι η πτώση, σχεδόν εξαφάνιση, της παραγωγής οφείλεται σε ένα βαθμό στις ανεμογεννήτριες κοντά στα 3 χωριά. Τα 3 χωριά ευρίσκονται σε κοιλάματα εντός έντονου ανάγλυφου που χαρακτηρίζει την περιοχή μας. Η υψομετρική διαφορά κορυφογραμμών – ελαιώνων κατάντη του επικρατούντος (και «βροχοφόρου») ανέμου είναι 700 – 1000 μέτρα. Στην Ανδρίτσα (υψ. 200) η μείωση της παραγωγής ξεκίνησε από την τοποθέτηση ανεμογεννητριών από την EDF στο βουνό προς τον Αχλαδόκαμπο το 2004. Στο Ελαιοχώρι (υψ. ελαιώνα 400- 600μ) η μείωση ξεκίνησε από την τοποθέτηση ανεμογεννητριών στο Παρθένιο όρος και στο Δραγούνι (1200μ) το 2016. Η μείωση στον Αχλαδόκαμπο (υψ. 300-500μ) επίσης συνδέεται με τις άφθονες ανεμογεννήτριες (πάνω από 35) που τον περιβάλλουν, η τοποθέτηση των οποίων έγινε σε 4 φάσεις, σε ισάριθμα «πάρκα». Η διαφορά στην πτώση της παραγωγής με τα γειτονικά χωριά Δολιανά, Στόλος όπου δεν υπάρχουν ανεμογεννήτριες είναι μεγάλη.

Ο πρόεδρος της κοινότητας Ελαιοχωρίου

Στυλιανός Κωτσιορίμπας

(Συντάκτης του κειμένου - πληροφορίες: Λάμπρος Αντωνάκος)